

Danish University Colleges

Dannelse i læringsmiljøet

På sporet af dannelse i danske dagtilbud i en kvalitativ undersøgelse af læringsmiljøet og en kritisk analyse af ECERS-3

Næsby, Torben; Nikolajsen, Stine Kaalund; Skaalum, Katrina Leifsdóttir; Stubberup-Bendixen, Anne

Publication date:
2019

Document Version
Peer-review version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Næsby, T., Nikolajsen, S. K., Skaalum, K. L., & Stubberup-Bendixen, A. (2019, jan). Dannelse i læringsmiljøet: På sporet af dannelse i danske dagtilbud i en kvalitativ undersøgelse af læringsmiljøet og en kritisk analyse af ECERS-3.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

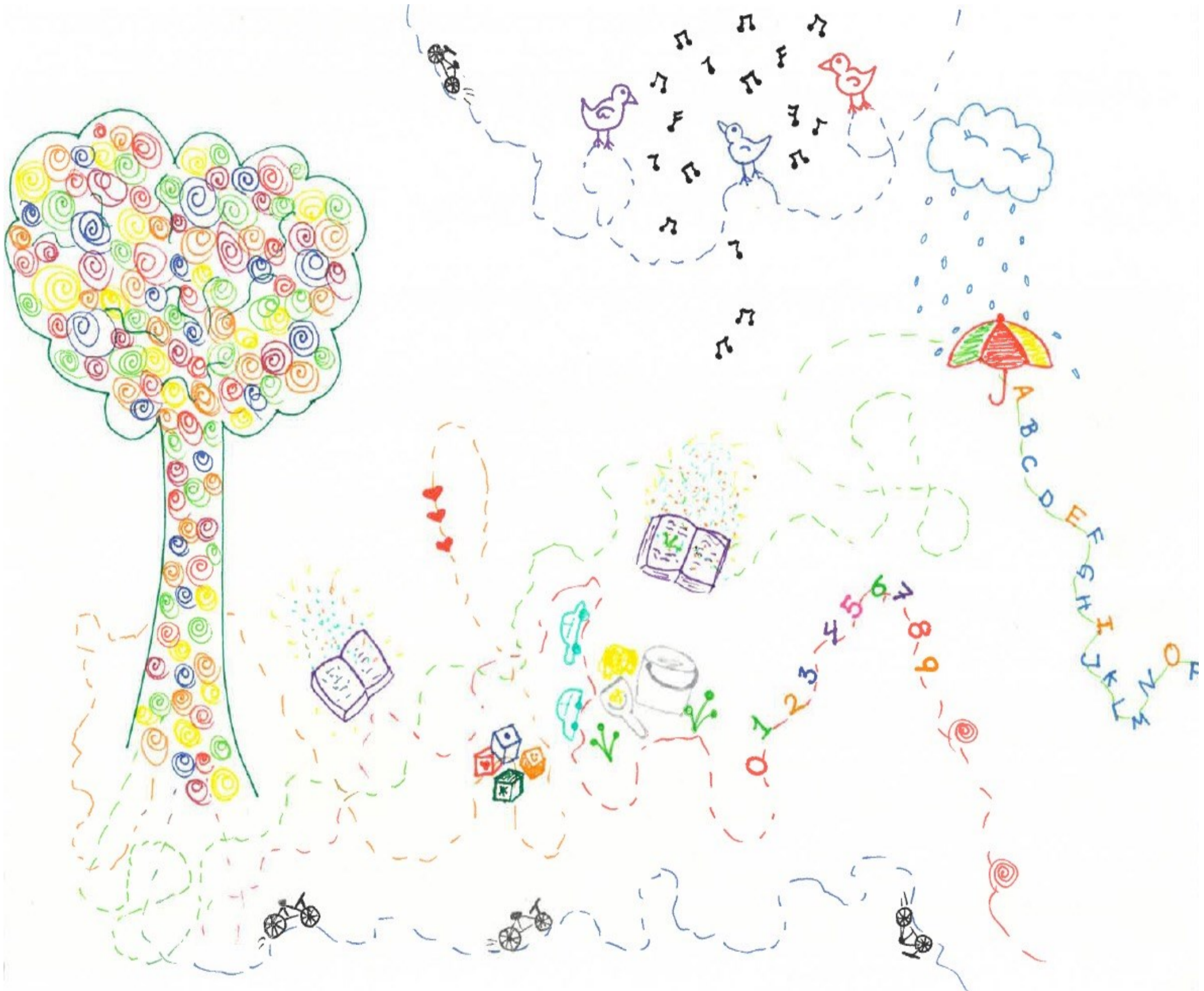
- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Download policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

INSPIRATIONSMATERIALE

DANNELSE I LÆRINGSMILJØET

UDARBEJDET AF:

Katrina Leifsdóttir Skaalum

Stine Kaalund Nikolajsen

Anne Stubberup-Bendixen

I samarbejde med University College Nordjylland

2019

VIDENSARK

DANNELSE I LÆRINGSMILJØET

INTRODUKTION TIL MATERIALET

Dette inspirationsmateriale handler om, hvordan I som personalegruppe og ledelse kan tilrettelægge læringsmiljøer med fokus på dannelse.

Materialet indeholder et vidensark, hvor begreberne dannelse og læringsmiljø kort introduceres ud fra Den styrkede pædagogiske læreplan.

Efterfølgende finder I tre inspirationsark inddelt i tematikker, så I kan komme omkring flere aspekter af dannelse. Hvert inspirationsark indeholder relevante opmærksomhedspunkter for det enkelte tema, refleksionsspørgsmål og plads til besvarelse så I sammen kan diskutere og reflektere over hvordan I vil arbejde med dannelse i læringsmiljøet, herunder hvordan I vil dokumentere og evaluere dannelse i læringsmiljøet.

LÆRINGSMILJØ

Det pædagogiske læringsmiljø er et centralt begreb i den styrkede pædagogiske læreplan. Arbejdet med børns læring, trivsel, udvikling og dannelse er ikke centreret til nogle timers planlagte aktiviteter i løbet af dagen i dagtilbuddet, men er derimod noget, der finder sted hele dagen i leg, planlagte som spontane aktiviteter, vokseninitierede som børneinitierede aktiviteter og i rutinesituationer.

Læringsmiljøet skal tilrettelægges så børns perspektiver inddrages, og de sikres deltagelse, samtidig med at der tages hensyn til børnefællesskabet og børnegruppens sammensætning og indbyrdes forskelligheder.

Læringsmiljøet består af både de strukturelle rammer såsom organisering, indretning og materialer samt af processer såsom indhold, interaktioner og samspil mellem børn-voksne og børnene imellem.

DANNELSE

Dannelse er et centralt begreb i det fælles pædagogiske grundlag, der nu skal fungere som pejlemærke for tilrettelæggelsen af læringsmiljøet. Barnet skal ses som aktiv medskaber af egen læring, opleve at have en demokratisk stemme i fællesskabet, og opleve at kunne bidrage værdifuldt til fællesskabet. Barnet skal altså ikke blot tilpasse sig pædagogernes planer og aktiviteter, men have mulighed for fri leg, og at udvide aktiviteter og lege, så deres initiativer og idéer også præger disse. Barnet skal udvikle evner som selv- og medbestemmelse og solidaritet.

Dagtilbuddet og det pædagogiske personale har en betydningsfuld rolle, idet dannelse finder sted sammen med andre. Pædagogen må være rollemodel for barnet ved at lege, fortælle, spille og udvise nye måder at forholde sig til verden på. Pædagogen og dagtilbuddet må desuden præsentere barnet for et bredt udvalg af aktuelle og kulturelle temaer og viden.

INSPIRATIONSARK

TEMA: MEDBESTEMMELSE, DEMOKRATI OG FÆLLESSKAB

MEDBESTEMMELSE, DEMOKRATI OG FÆLLESSKAB BETYDER, AT ...

...I som personale justerer jer, er nysgerrige og bevidst følger børnenes initiativer.

...børnenes idéer, holdninger og interesser inddrages aktivt i planlægningen af dagens aktiviteter.

...børnene har indflydelse på hvad de ønsker at deltage i, i løbet af dagen, og har mulighed for at overskride det planlagte eller udvide en igangværende aktivitet.

...alle børn skal sikres en plads i fællesskabet og oplever at de kan bidrage værdifuldt ind i fællesskabet.

...I som personale er gode rollemodeller, der tager hensyn og er respektfulde overfor både børn og voksne.

REFLEKSIONSPØRGSMÅL

...hvordan kan vi tilrettelægge læringsmiljøet, så børnenes idéer, holdninger og interesser inddrages?

...hvordan er vi som personale gode rollemodeller for børnene?

...hvordan arbejder vi med fællesskaber og børnenes oplevelser af kunne bidrage værdifuldt ind i det?

...hvordan vil vi dokumentere det?

Vi vil ...

INSPIRATIONSARK

TEMA: VIDEN OG INDHOLD

VIDEN OG INDHOLD BETYDER, AT...

...I som personale bidrager med og præsenterer børnene for ny viden, teknikker og indhold.

...børnene har adgang til bøger, film og andet materiale om aktuelle emner og emner der interesserer børnene (både fakta og fiktion).

...børnene har adgang til materialer, som bidrager til kulturel viden: eksempelvis kunst, musik og litteratur.

...børnene tages med til og præsenteres for nye steder og mennesker, som giver børnene nye erfaringer og får oplevelser med "nye verdener" (det åbne dagtilbud).

...I som personale er nysgerrige sammen med børnene.

Refleksionsspørgsmål

...hvordan tilrettelægger vi læringsmiljøet, så børnene har adgang til og præsenteres for et bredt udvalg af materialer om aktuelle emner og kulturel viden?

...hvordan kan vi tilrettelægge læringsmiljøet, så børnene får nye oplevelser og erfaringer i og uden for dagtilbuddet?

...hvordan vil vi dokumentere det?

Vi vil ...

INSPIRATIONSARK

TEMA: LEG OG AKTIVITETER

LEG OG AKTIVITETER BETYDER, AT...

...der er mulighed for forskellige typer af leg, f.eks. sanse- og bevægelseslege, fantasi-, symbol- og konstruktionslege.

...I som personale justerer jer, er nysgerrige og følger bevidst børnenes initiativer.

...at der er mulighed, rum og tid og materialer til børnenes frie leg i løbet af dagen.

...børnenes ideer og holdninger inddrages aktivt, både i spontane og i planlagte aktiviteter.

...børnene møder gode rollemodeller, som er nysgerrige på viden, som leger, synger og "viser mod" på noget nyt, som børnene kan spejle sig i.

Refleksionsspørgsmål

..hvordan tilrettelægger vi dagen, så børnene har mulighed for fri og uforstyrret leg?

..hvordan er vi legende, nysgerrige og modige rollemodeller, som børnene kan spejle sig i?

...hvordan inddrager vi børnenes idéer, holdninger og interesser i spontane og planlagte aktiviteter?

...hvordan tilrettelægger vi læringsmiljøet, så der er mulighed for flere typer af leg?

...hvordan vil vi dokumentere det?

Vi vil ...

